
Vegna frumvarps til laga um breytingu á lögum um atvinnuleysistryggingar og lögum um Ábyrgðasjóð launa (aðstæður á vinnumarkaði), 664. mál.

Mikil óvissa ríkir nú á íslenskum vinnumarkaði eftir að lýst hefur verið yfir heimsfaraldri vegna kórónuveirunnar. Nú þegar hefur orðið mikill samdráttur í ferðapjónustu og tengdum atvinnugreinum og stöðugt berast upplýsingar um aðgerðir sem leiða til frekari samdráttar. Hér er um fordæmalausar og tímabundnar aðstæður á vinnumarkaði að ræða sem mikilvægt er að bregðast við af festu og framsýni.

Sameiginlegt markmið okkar er að verja launafólk og fyrirtæki vegna tímabundinna áfalla þannig að einstaklingar verði fyrir sem minnstum skaða, bæði fjárhagslegum og félagslegum, og að fyrirtæki komist í gegnum tímabundinn samdrátt og komi sterk til baka þegar úr rætist. Þar má læra margt af aðgerðum sem gripið var til framhaldi af Hrunið 2008 og þeim lærdómi sem draga má af þeim.

Í framhaldi af samtölum stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins var Alþýðusambandinu kynnt 13. mars frumvarp til laga um hlutabætur á móti skertu starfshlutfalli, en hliðstæð aðgerð hafa áður reynst vel. Samtök launafólks lýstu yfir stuðningi við frumvarpið, með fyrirvara um hámark samanlagðra greiðslna um á kr. 650.000.

Frumvarp sem dreift hefur verið á Alþingi (664. mál) vikur í veigamiklu atriði frá það frumvarp sem áður hafði verið kynnt. Þar er komið inn ákvæði um að laun frá atvinnurekanda og greiðslur atvinnuleysisbóta samanlagt geta þó aldrei numið hærri fjárhæð en 80% af meðaltali heildarlauna launamanns.“ Slíkt hámark var ekki í fyrri útgáfu frumvarpsins. Þessi breyting felur í sér verulega breytingu á rétti þess launafólks sem boðið verður að taka á sig skert starfshlutfall á móti hlutabótum úr atvinnuleysistryggingasjóði. Það á sérstaklega við um lágtekjufólk og fólk með lægri millitekjur sem þolir síst af öllu tekjusamdrátt. Mikilvægt er að það geti staðið við skuldbindingar sínar. Þá er mikilvægt að tímabundinn samdráttur nú verði ekki dýpkaður enn frekar með aðgerðum sem draga verulega úr kaupmætti almennings og hægja enn frekar á hjólum atvinnulífsins.

Að óbreyttu mun Alþýðusambandið ekki geta mælt með því við félagsmenn aðildarféлага sinna að þeir taki á sig skerðingu á starfshlutfalli með þeirri tekjuskerðingu sem núverandi frumvarp felur í sér.

Í ljósi nýjustu upplýsinga um fyrir séðan samdrátt í ferðapjónustunni og tengdum greinum er Alþýðusambandið tilbúið til að fallast á að starfshlutfalli verði tímabundið minnkað niður í 25% við mjög sérstakar aðstæður, þar sem skerðing niður í 50% dugar ekki.

Samantekið:

Frumvarpið gerir ráð fyrir að:

- Atvinnuleysisbætur greiðist á móti skertu starfshlutfalli þegar starfshlutfall lækkar um a.m.k. 20% og launamaður sé í að lágmarki 50% starfi.
- Hlutabætur greiðist í réttu hlutfalli við hið skerta starfshlutfall, þó þannig að laun frá atvinnurekenda og atvinnuleysisbætur geta aldrei numið hærri fjárhæð en 80% af meðaltali heildarlauna en þó að hámarki 650.00.

Áhrif frumvarpsins eru að:

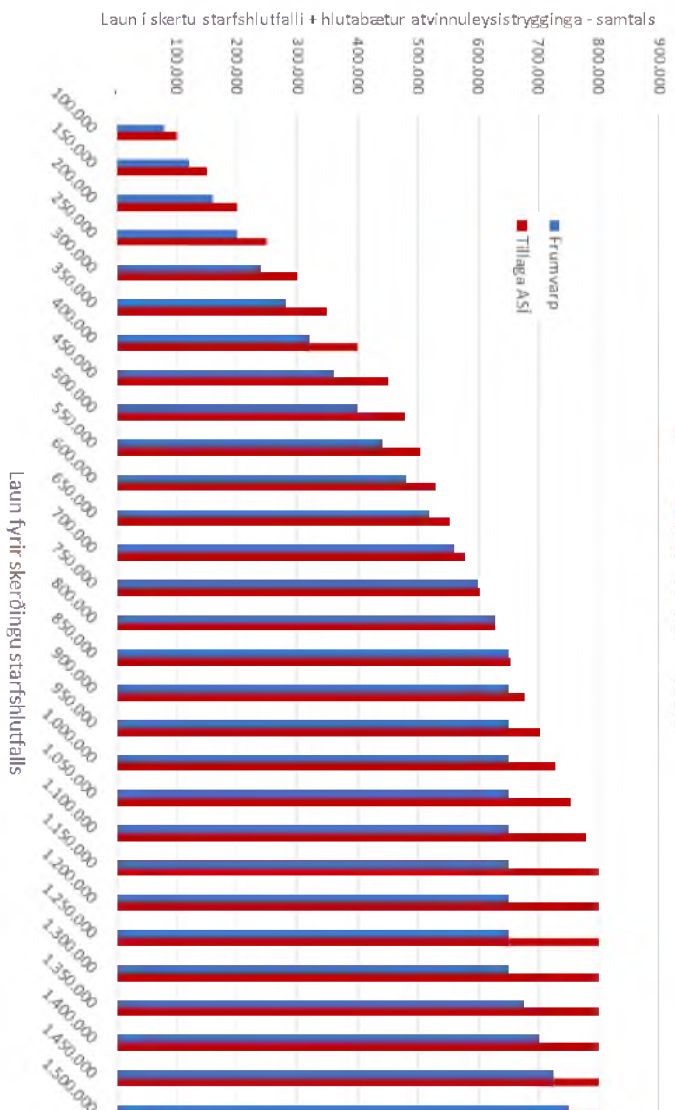
- Einstaklingur sem fer úr 100% starfi í 80% starf fær engar bætur vegna skerðingar á starfshlutfalli – tekur alla skerðinguna á sig óháð hversu lág laun viðkomandi hefur.
- Samanlögð laun frá atvinnurekenda og atvinnuleysisbætur geta aldrei orðið hærri en 80% af launum viðkomandi. Fyrir einstakling á lægstu launum þýðir þetta að heildartekjur fyrir skatta fara úr 317.000 í tæplega 254.000 kr. á mánuði og fyrir einstakling með 400.000 kr. laun á mánuði í 320.000. Þessir hópar geta ekki tekið á sig slíka lækkun tekna.
- Úrræðið nýtist ekki launafólki í fyrirtækjum sem vegna mikils samdráttar sjá ekki fram á að geta haldið starfsfólki í a.m.k. 50% starfi. Því gefst þá ekki kostur á að viðhalda ráðningarsambandinu.
- Sé 650.000 kr. hámarkið á samanlögð laun og hlutabætur atvinnuleysistrygginga sem miðað er við í frumvarpinu sett í samhengi má áætla að meðaltal heildarlauna á vinnumarkaði sé nú um 770.000 mv. Tölur frá Hagstofu Íslands fyrir árið 2018 uppreiknaðar skv. launavísitölu til 2020.

ASÍ leggur áherslu á að:

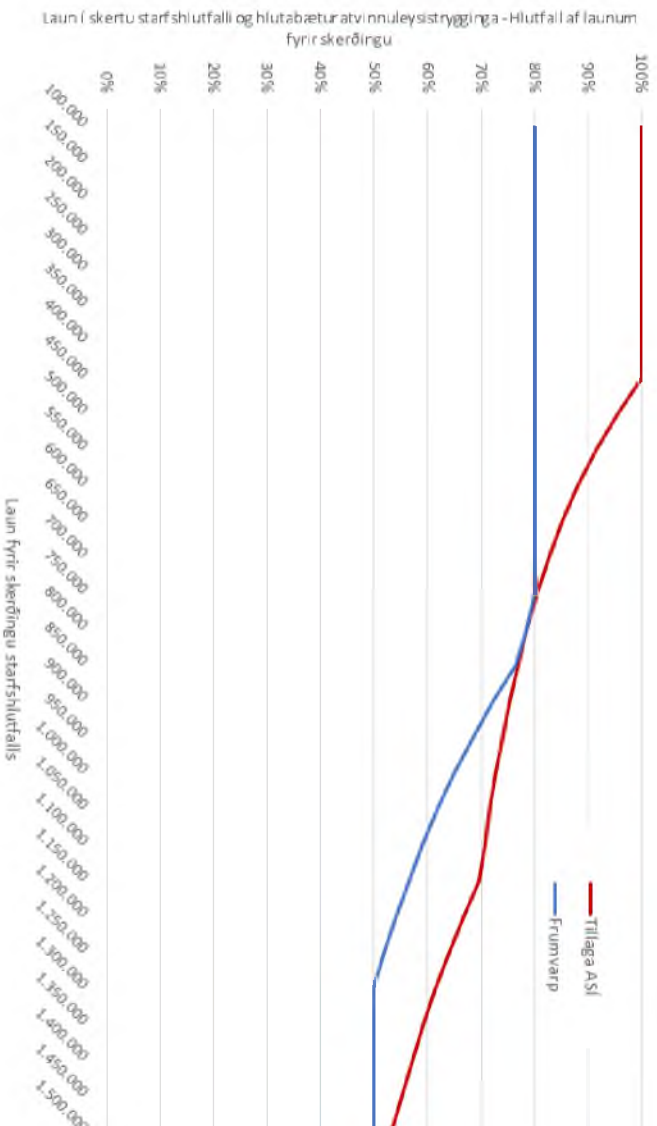
- Fallið verði frá ákvæði um að laun frá atvinnurekenda og atvinnuleysisbætur geti aldri numið hærri fjárhæð en 80% af meðaltali heildarlauna. **Þetta telur ASÍ grundvallar atriði til þess að verja afkomu tekjulægra launfólks við núverandi aðstæður.**
- Skilyrði um starfshlutfall verði rýmkað þannig að úrræðið nýtist þeim sem eru í að lágmarki 25% starfshlutfalli. Þetta er mikilvægt til að tryggja að fyrirtæki geti haldið ráðningarsambandi við fleira launafólki en ella.
- 650.000 kr. hámarkið er of lág. Mikilvægt er að aðgerðin fangi fólk með meðallaun á íslenskum vinnumarkaði. Það þýðir að hámarki fari í 800.000 kr.

Samanburður á frumvarpi ríkisstjórnar og tillögu ASÍ
Starfshlutfall lækkar úr 100% í 50%

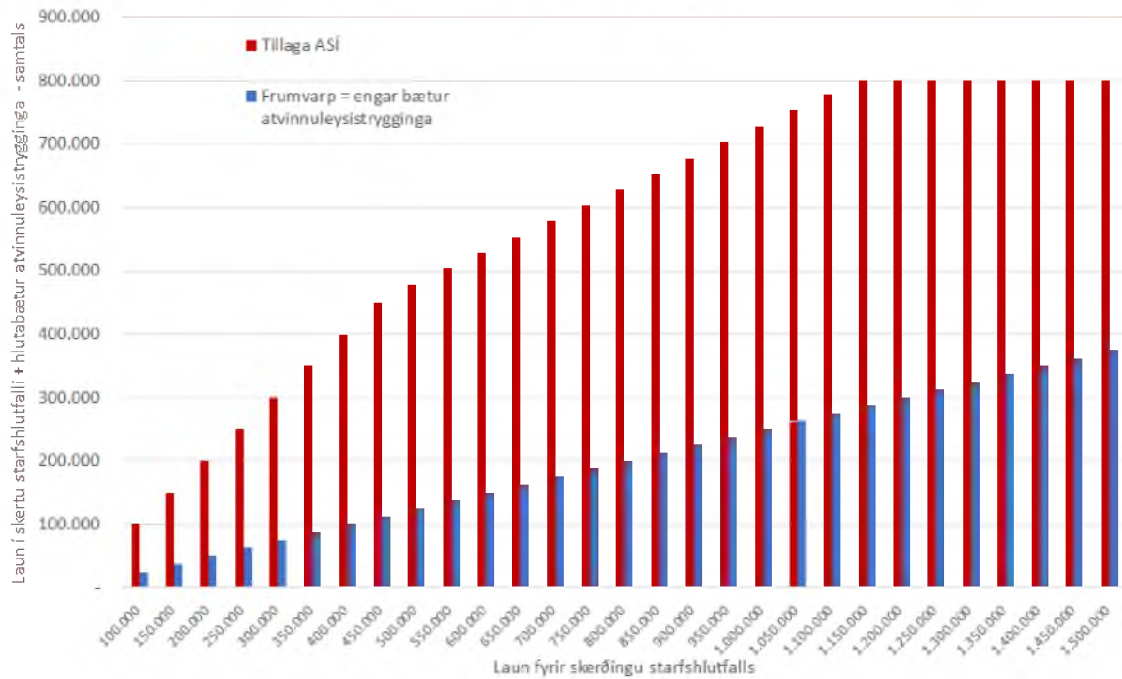

Samanburður á frumvarpi ríkisstjórnar og tillögu ASÍ
Starfshlutfall lækkar úr 100% í 50%
Hlutfall af fyrirlaunum

Samanburður á frumvarpi ríkisstjórnar og tillögu ASÍ
Starfshlutfall lækkar úr 100% í 25%

Samanburður á frumvarpi ríkisstjórnar og tillögu ASÍ
Starfshlutfall lækkar úr 100% í 25%
Hlutfall af fyrri launum

